

Marijampolės regiono plėtros plano 2014 – 2020 m. įgyvendinimo ataskaita 2020 m.

REGIONO PLĖTROS PLANO ĮGYVENDINIMO ATASKAITA

1 lentelė. Regiono plėtros plano SSGG lentelėje nurodytų veiksmų pokyčių įvertinimas.

Veiksniai	Veiksmų pokyčių vertinimas*
Stiprybės	
1. Susiformavęs regiono gyventojų mentalitetas ir patirtis, kuri leidžia suprasti skirtingas Vakarų ir Rytų verslo kultūras. Verslas plėtojamas abiem kryptimis	Pagrindinė eksporto rinka Marijampolės apskrityje pagamintai produkcijai yra Europos Sąjunga, kur per metus parduota 71,2 proc, NVS šalims - 4,1 proc., o kitoms - 24,7 proc. užsienio rinkoms skirtos produkcijos. Pagrindinės Marijampolės apskrities lietuviškos kilmės prekių eksporto rinkos 2019 m. buvo Vokietija (generavo 16,2 proc visos eksporto vertės), Lenkija (14,5 proc.) ir Latvija (6,1 proc.). Per metus sparčiausiai augusios Marijampolės apskrities įmonių eksporto rinkos buvo Ispanija.
2. Regione aiški koncentracija į keletą sektorių: žemės ūkį ir miškininkystę, maisto pramonę, medienos pramonę. Taip pat regione gerai išvystytos transporto paslaugos ir transporto sektorių aptarnaujančios veiklos bei metalo apdirbimo pramonė. Regione veikia labai gerai šalies mastu ir eksporto rinkose žinomų įmonių	Siekiant didinti regiono konkurencingumą ir stiprinti regione plėtojamus pagrindinius ūkio sektorius, Marijampolės regiono plėtros taryba 2018 m. išskyrė šias regiono specializacijos kryptis: Mokslas–Maistas–Mediena–Metalas. Regione pasirinkta plėtoti maisto, medienos, metalo sektorius, tai derinant su atitinkamos kvalifikacijos specialistų paruošimu, taip viską apjungiant į integruotą modulį/klasterį „4M“. Regione svarbų vaidmenį turi pramonė ir apdirbamoji gamyba. Ne mažiau svarbią dalį užima prekybos, transporto, apgyvendinimo ir maitinimo veikla. Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė sukuria santykinai didesnę BVP dalį nei bendrai Lietuvoje. Šiame sektoriuje dirbančių asmenų dalis gerokai viršija šalies vidurkį.
3. Sparčiai didėjantis lietuviškos kilmės prekių eksportas rodo įmonių konkurencingumą tarptautinėje rinkoje. Daugiausiai eksportuojama pieno ir pieno produktų, žuvies produktų, cukraus, miltinių konditerijos gaminių, trašų, medienos ir medienos dirbinių, baldų	Marijampolės regione esančios įmonės vykdo prekių eksportą į kitas šalis, tai rodo įmonių konkurencingumą tarptautinėje rinkoje. Nuo 2015 metų eksporto apimtys Marijampolės regione augo ir per 2015-2019 m. laikotarpį padidėjo 43,81 proc., didesnis augimas buvo tik Tauragės apskrityje. Regione veikia šalies mastu ir eksporto rinkose gerai žinomų įmonių – UAB „IKEA Industry Lietuva“, UAB „Mantinga“, UAB "Juodeliai", UAB "CIE LT FORGE", UAB „Marijampolės pieno konservai“. Remiantis 2020 metų 11 mėnesių duomenimis, iš regiono daugiausia eksportuojama medienos ir medienos gaminių (19,5 proc. viso eksporto iš Marijampolės regiono), pieno ir pieno produktų (18,4 proc.), baldų (13,5 proc.), gaminių iš javų, miltų, krakmolo arba pieno (10,4 proc.), elektros mašinų ir įrenginių bei jų dalių (6,7 proc.), trašų (5,2 proc.), megztų arba nertų drabužių (3,5 proc.), įvairių maisto produktų (2,63 proc.), drabužių ir jų priedų (1,88 proc.). Lyginant su 2019 m., mažėjo javų (-3,73 proc.), cukraus ir konditerijos gaminių (-1,3 proc.) eksportas, augo – medienos ir medienos dirbinių (3,8 proc.), pieno ir pieno produktų (2,1 proc.), baldų (2,0 proc.) bei trašų (1,8 proc.) eksportas.
4. Regione įsteigta Marijampolės laisvoji ekonominė zona	Marijampolės regione, Marijampolės savivaldybėje įsteigta Marijampolės laisvoji ekonominė zona (LEZ). Didžioji LEZ teritorijos dalis (65,1687 ha) išnuomota Danijos kapitalo langų ir lauko durų gamybos įmonei UAB „Dovista“. Šioje įmonėje jau sukurta apie 280 naujų darbo vietų. Planuojama, kad bendras darbo vietų skaičius ateityje dar augs. Taip pat numatoma gamybai ir produkcijos sandėliavimui skirtų pastatų plėtra. 2020 m. antroje pusėje prie LEZ teritorijos UAB „Juodeliai“ atidarė naują pakavimo elementų gamyklą, kuri modernumu ir našumu išsiskiria ne tik Lietuvoje, bet ir Europoje.
5. Formuojasi automobilių prekybos, remonto bei aptarnavimo klasteris	2020 m. regione daugiausiai veikė ūkio subjektų šiose srityse: didmeninė ir mažmeninė prekyba (813 subjektų), kita aptarnavimo veikla (511), transportas ir saugojimas (434), apdirbamoji gamyba (244).
6. Demografinės senatvės koeficientas yra mažesnis nei šalyje. Tai reiškia, kad regione yra santykinai daugiau vaikų ir jaunimo nei vidutiniškai šalyje	2020 m. regione (141 asmenys) demografinės senatvės koeficientas buvo didesnis nei šalyje (132 asmuo) (t. y. vidutiniškai 141 pagyvenę (65 metų ir vyresnio amžiaus) asmenys teko šimtui vaikų iki 15 metų amžiaus).
7. Sudarytos galimybės regione įgyti profesinį bei aukštąjį išsilavinimą. Regione veikia Marijampolės profesinio rengimo centras ir Marijampolės kolegija	Regiono veikia Marijampolės profesinio rengimo centras ir Marijampolės kolegija. 2019–2020 m. į Marijampolės profesinio rengimo centrą priimti 1633 mokiniai. 2019 m. į Marijampolės kolegiją priimti 113 studentų.
8. Regionas eilę metų pasižymi mažesniu nedarbo lygiu lyginant su šalies vidurkiu	2020 m. pabaigoje regione iš viso buvo 11582,9 bedarbiai, šalyje – 216186,9, tai sudaro 5,4 proc. visų šalyje, esančių bedarbių. Didžiausias bedarbių nuo darbingo amžiaus gyventojų proc. Utenos apskrityje - 15,2 proc. ir Alytaus - 14,6 proc. Trečioje vietoje- Panevėžio apskritis 14,1 proc., o Marijampolės ir Tauragės apskritys - 13,8 proc. Dėl Covid-19 pandemijos per metus nedarbo lygis regione augo.

9. Gilios sporto tradicijos, profesionalūs sporto organizatoriai	Marijampolės regionas garsus savo futbolo komanda "Sūduva" ir krepšinio komanda "Sūduvos-Mantingos". Marijampolės regione sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius, tenkantis 1000 gyventojų artimas šalies vidurkiui (Marijampolės regione – 310; Lietuvoje – 325). Didžiausias skaičius Marijampolės savivaldybėje (433), o mažiausias Kalvarijos (84) ir Vilkaviškio rajono savivaldybėse (144).
10. Suformuotas senų žmonių globos įstaigų tinklas	Nuo 2007 m. iki 2019 m. Marijampolės regione veikia 10 globos įstaigų seniems žmonėms. Lyginant 2015-2019 m. laikotarpį, vietų skaičius šiose įstaigose padidėjo nuo 418 iki 441.
11. Gerėja socialinių paslaugų aprėptis, socialinės pagalbos į namus, globos namuose prieinamumas	<p>Marijampolės regiono savivaldybės įgyvendina projektus, kuriais siekiama pagerinti socialinių paslaugų prieinamumą senyvo amžiaus, neįgaliems ir socialinės rizikos asmenims. VŠĮ Kazlų Rūdos Socialinės paramos centre, įgyvendinant regioninį projektą, pagerintos sąlygos ir sudarytos galimybės gauti kokybiškesnes paslaugas 40 senyvo amžiaus asmenų.</p> <p>2019 m. pab. Vilkaviškio rajono savivaldybėje įsteigti savarankiško gyvenimo namai, kuriuose teikiamos paslaugos senyvo amžiaus, socialinės rizikos asmenims ir jų šeimoms, asmenims su negalia ir kuriems nereikia nuolatinės, intensyvios priežiūros, sudarant jiems sąlygas savarankiškai tvarkytis buityje, rūpintis savimi, šeima. Šiuose savarankiško gyvenimo namuose gali apsisistoti iki 20 asmenų.</p> <p>2019 m. Marijampolės socialinės pagalbos centro socialinės pagalbos Kartų namų padalinyje pagerintos gyvenimo sąlygos, kad ilgalaikės socialinės globos namuose gyvenatys senyvo amžiaus asmenys gautų kokybiškas paslaugas, vietų skaičius išplėstas ir prie buvusių 25 papildomai sukurta 15 naujų vietų.</p>
12. Turtingas regiono istorinis ir kultūrinis paveldas. Daug objektų sietinų su Lietuvos valstybingumu bei kultūrine, švietėjiška žymių žmonių veikla, gyvenimu	<p>Regiono esančiuose istoriniuose ir kultūros paveldo objektuose vykdomos kultūrinės ir edukacinės programos. Regiono yra išskirtinių objektų, kurie populiarūs ir lankomi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dvarai, esantys Šakių ir Vilkaviškio rajonų savivaldybėse (Paežerių, Zyplių, Gelgaudiškio, Kidulių); - Istorinės atminties paminklai (J. Basanavičiaus gimtinė, Jono Jablonskio tėviškė-muziejus ir kt.); - Marijampolės gatvės menas – kasmet vis nauji piešiniai ant miesto pastatų patraukia ne tik vietos, bet ir užsienio turistų dėmesį. Tai kasmetinio, unikalios pasaulio menininkų projekto, apjungiančio Marijampolę, Londoną ir Niujorką, rezultatas. <p>Kazlų Rūdos savivaldybė puoselėja „kitokio“ turizmo idėją – lėto, be technologijų, išnaudojant vietos gamtinį potencialą ar net Šaltojo karo laikus menančius objektus. Kalvarijos savivaldybėje 2019 m. viename iš restauruotų Arklių pašto stoties statinių (buvusioje smuklėje) atidarytas muziejus, kuriame yra ekspozicija skirta atspindėti mūsų ir kitų tautų, taip pat ir žydų, paveldą, nes Kalvarijoje jis gana gausus.</p>
13. Turtingi Panemunės gamtiniai ir rekreaciniai ištekliai	Šakių rajono savivaldybės riba sutampa su Nemuno upe, kuriose gausu gamtos, istorijos, kultūros objektų, pritaikytų rekreacijai, poilsiui, turizmui - tai Sudargo piliakalnis, dvarai.
14. Per pastaruosius metus ES fondų lėšomis atnaujintos viešosios erdvės ir visuomeninės paskirties pastatai	ES fondų lėšomis atnaujintos J. Basanavičiaus aikštės prieigos Vilkaviškio mieste (9.903 kv. m.). Sutvarkyta teritorija prie Marijampolės miesto centrinės turgavietės bei Vytauto, P. Armino, Aušros, V. Kudirkos ir Mindaugo gatvių viešosios erdvės (45.977 kv.m.). Sutvarkyta Kalvarijos miesto centrinė dalis (9.330,87 kv.m.). Taip pat ES fondų lėšomis viešosios erdvės atnaujinamos regiono kaimiškose teritorijose. Šakių rajono savivaldybėje tvarkomos Gelgaudiškio (12.850 kv.m.), Lukšių (51.066,84 kv.m.) ir Kudirkos Naumiesčio (4.513 kv.m.) gyvenamosios vietovės. Vilkaviškio rajono savivaldybėje – Pilviškių (17.600 kv.m.) ir Virbalio (19.000 kv. m.) miestelių viešosios erdvės ir Kybartuose esantis visuomeninės paskirties pastatas (142 kv.m.) ir viešosios erdvės.
15. Regione gerai išplėtoti kelių ir geležinkelio transporto infrastruktūra. Nutiestos tarptautinės magistralės (TEN-T): I Kretos koridorius (A5) ir Kretos IX koridoriaus transporto atšaka Kaunas - Kaliningradas (A5, A7). Suplanuota, kad per regioną eis Rail Baltica geležinkelis, jungiantis Suomiją ir Vokietiją	<p>Marijampolės regionas turi gerai išplėtotą automobilių kelių tinklą, teritoriją kerta svarbios automagistralės: A7 – Marijampolė–Kybartai, A16 – Marijampolė–Prienai–Vilnius, A5 – Kaunas–Marijampolė–Kalvarija, tarptautinė magistralė E67 – „Via Baltica“. 2019 m. buvo baigta magistralės „Via Baltica“ ruožo nuo Kauno iki Marijampolės rekonstrukcija, išplatinant kelią nuo 2 iki 4 juostų ir įrengiant skiriamąją juostą. Geležinkelių sistema Marijampolės regione yra gana gerai išvystyta, lyginant su kitais regionais, geležinkelių tankis regione yra didesnis. 2015 m. nutiesta „Rail-Baltica“ geležinkelio trasa.</p> <p>2020 m. patvirtintoje LR teritorijos bendrojo plano koncepcijoje Marijampolės regionas išskirtas kaip nacionalinio lygmens susisiekimo paslaugas teikiantis centras.</p>
16. Išplėtoti bei modernizuota tarptautinių, magistralinių ir krašto kelių infrastruktūra	
17. Pakankamai išvystyta pagrindinių apskrities miestų infrastruktūra (vandentiekio, nuotekų, dujų, šilumos, elektros energijos tinklai)	Regiono savivaldybės įgyvendina projektus, gerinančius vandentiekio ir nuotekų tinklų sistemas. Nauji geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklai tiesiami Kazlų Rūdos, Šakių rajono, Marijampolės, Kalvarijos ir Vilkaviškio rajono savivaldybėse. Naujai statomi ir (arba) rekonstruojami geriamojo vandens gerinimo įrenginiai Šakių rajono, Kalvarijos ir Vilkaviškio rajono savivaldybėse. Iki 2020 m. pabaigos naujai pastatyti ir (arba) rekonstruoti nuotekų valymo įrenginiai Marijampolės, Vilkaviškio rajono savivaldybėse. Rekonstruoti vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklai bus Kazlų Rūdoje (1.73 km), Kalvarijoje (0.67 km) ir Marijampolėje (7.82 km).

18. Geros interneto prieinamumo galimybės (namų ūkių dalis, turinti interneto prieigą, didesnė nei šalies vidurkis; pakankamai išplėtotas viešųjų interneto prieigos taškų tinklas)	Geros interneto prieinamumo galimybės, nes 2020 m. Marijampolės regione 70,3 proc. namų ūkių turi interneto prieigą ir asmeninį kompiuterį.
19. Didelės investicijos į šilumos gamybos ir tiekimo infrastruktūrą, šilumos mazgų daugiabučiuose namuose <u>atnaujinimą, aplinkos taršos mažinimą</u>	
20. Įrengti Marijampolės, Vilkaviškio, Kalvarijos miestų <u>aplinkkeliai, sumažinantys atmosferos taršą miestuose</u>	
21. Regione veikia ES reikalavimus atitinkantis regioninis sąvartynas, įrengtos specifinių atliekų surinkimo aikštelės. Taip pat uždaryti seni, reikalavimų neatitinkantys sąvartynai	Regionė veikia ES reikalavimus atitinkantis regioninis sąvartynas, kurį valdo Marijampolės apskrities atliekų tvarkymo centras. Taip pat regione įrengtos specifinių atliekų surinkimo aikštelės. Vykdomas projektas „Marijampolės regiono komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra“. Projekto metu Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių rajono ir Vilkaviškio rajono savivaldybių teritorijose planuojama įrengti komunalinių atliekų konteinerių aikštelės, skirtas mišrių, antrinių žaliavų, maisto, žaliųjų bei tekstilės atliekų surinkimui. Taip pat bus pastatytos trys naujos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės (toliau – DGASA), rekonstruotos šešios DGASA, įrengiant atliekų paruošimo pakartotiniam panaudojimui infrastruktūrą. Individualioms valdoms bus išdalintos kompostavimo priemonės. Visame regione bus įgyvendintas visuomenės informavimo atliekų prevencijos ir tvarkymo klausimais priemonių planas.
22. Žemės derlingumas Marijampolės apskrityje didesnis už šalies vidurkį, tai sudaro geras sąlygas plėtoti žemės ūkio veiklą	Regionė sukuriama daugiau nei dešimtadalis šalies bendrosios žemės ūkio produkcijos (4–ta vieta šalies mastu). Dominuoja augalininkystės produkcija. Šakių rajono savivaldybė pasižymi didele žemės ūkio specializacija. Vien šioje savivaldybėje sukuriama virš 5 proc. šalies produkcijos. Derlingumo balas regione aukščiausias iš visų regionų (44,16), o Šakių rajono savivaldybėje aukščiausias iš visų šalies savivaldybių – 51,48. Žemės ūkis regione sukuria santykinai didesnę BVP dalį nei bendrai šalyje. Stipri regiono orientacija į šią sritį yra susijusi su darbo našumo problema.
23. Susiformavusios intensyvios augalininkystės, mėsos ir pieno gyvulininkystės tradicijos ir šiai veiklai palankios <u>gamtinės ir klimatinės sąlygos</u>	Regionė augalininkystės produkcija sudaro 70 proc., o gyvulininkystės produkcija – 30 proc. visos bendrosios žemės ūkio produkcijos. Visgi per paskutinius penkerius metus augalininkystės produkcija regione sumažėjo 6 proc., o gyvulininkystės produkcija – 9 proc.
Silpnybės	
1. Nepakankami Regionų plėtros tarybų įgaliojimai priimant sprendimus dėl dalies ES struktūrinės paramos lėšomis finansuojamų projektų atrankos	Regionų plėtros tarybos priima sprendimus dėl 12 proc. visų Lietuvai skiriamų ES fondų lėšų suplanavimo. 2014-2020 m. finansavimo laikotarpyje Marijampolės regionui iš viso skirta 46 mln. eurų ES fondų lėšų pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos ir Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones. Regiono projektų sąrašuose suplanuota 99 proc. šių lėšų (45,5 mln. Eur), sutartimis jiems paskirta apie 41 mln. Eur. Regiono plėtros taryba sprendimais yra patvirtinusi regiono projektų sąrašus pagal dvidešimt vieną priemonę. Iš viso regiono projektų sąrašuose yra įtraukti 108 projektai finansuojami pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priemones, iš kurių 106 sudarę projektų finansavimo sutartis (57 įgyvendinami; 49 baigti įgyvendinti projektai).
2. Savivaldybių biudžeto vykdymo mechanizmas, kai sutaupytos lėšos grąžinamos į valstybės biudžetą, o ne nukreipiamos vykdomų projektų kofinansavimui, neskaitina efektyvesnio lėšų panaudojimo, apriboja ES paramos <u>panaudojimo galimybes</u>	
3. Regiono ekonomikos našumas yra mažesnis negu šalies (vertinant pagal pridėtinę vertę, kurią sukuria vienas užimtas)	Regiono ekonomikos našumas yra mažesnis negu šalies. Tai susiję ir su mažu vidutiniu darbo užmokesčiu. Palyginti su darbo našumo vidurkiu Lietuvoje pagal atskiras ekonomines veiklas, visos lyginamos veiklos Marijampolės apskrityje buvo mažiau našios.

4. Žemi verslumo rodikliai	2020 m. pradžioje Marijampolės regione veikė 3382 ūkio subjektai, tai sudaro tik 3 proc. šalyje veikiančių ūkio subjektų. Daugiausiai ūkio subjektų veikia Vilniaus (40 proc.) ir Kauno (20 proc.) apskrityse, mažiausiai – Tauragės apskrityje (2 proc.). 2020 m. pradžioje Marijampolės apskrityje beveik visos (99,5 proc.) veikiančios įmonės buvo mažos ir vidutinės – jų skaičius siekė 2430 ir sudarė 2,8 proc. visų Lietuvoje veikiančių mažų ir vidutinių įmonių (MVĮ) ir buvo 8-oje vietoje palyginti su kitomis apskritimis. 2020 m. pradžioje per metus MVĮ skaičius Marijampolės apskrityje paaugo 86 įmonėmis arba 3,7 proc. (tuo metu Lietuvoje - 2,6 proc.), daugiausiai dėl paaugusio labai mažų (0-4 darbuotojai) įmonių skaičiaus. Palyginti su kitomis apskritimis, tai buvo vienas iš didžiausių (4-a vieta) bei sparčiausias MVĮ skaičiaus augimas. Vidutiniu laikotarpiu MVĮ skaičius Marijampolės apskrityje taip pat augo sparčiausiai tarp apskričių – nuo 2016 m. iki 2020 m. pradžios MVĮ skaičius išaugo 284 vienetais arba vidutiniškai po 3,2 proc. kasmet (Lietuvoje – 2,2 proc.)
5. Dideli vidiniai regiono ekonominiai netolygumai trukdo tolygiai ir darniai regiono plėtrai, ekonominė veikla koncentruojasi Marijampolės savivaldybėje	2020 m. III ketv. duomenimis didžiausias darbo užmokestis buvo Kazlų Rūdos (1.259 eurai) ir Marijampolės (1.233 eurai) savivaldybėse, o mažiausias – Vilkaviškio rajono (1.070 eurų) ir Kalvarijos (1.091 euras) savivaldybėse.
6. SVV įmonės per menkai pasinaudoja šalies mastu prieinamais finansavimo šaltiniais ir instrumentais (lengvatinės paskolos, garantijos, rizikos kapitalas)	
7. Per mažai dėmesio skiriama inovacijų diegimui smulkiose įmonėse	
8. Regionas (išskyrus Kazlų Rūdos savivaldybę) atsilieka pagal pritrauktas tiesiogines užsienio investicijas	Marijampolės regionas pagal pritrauktas tiesiogines užsienio investicijas 2019 m., tenkančias vienam gyventojui (1.079 eurai), lenkia tik Tauragės regioną (838 eurai), o nuo kitų regionų atsilieka ir sudaro tik 16 proc. nuo vidutinių šalies pritraukiamų tiesioginių užsienio investicijų, tenkančių vienam gyventojui (6.644 eur). Nė viena regiono savivaldybė nesiekia Lietuvos vidurkio, daugiausiai tiesioginių užsienio investicijų tenka Kazlų Rūdos savivaldybei (2.645 eurai), mažiausiai – Vilkaviškio rajono savivaldybei (187 eurai). Marijampolės apskrityje 87,1% visų sukaupytųjų TUI teko apdirbamajai gamybai, iš jų 59,8% - medienos, popieriaus ir jo gaminių gamybai, leidybai ir spausdinimui. Daugiau nei pusė (63,7%) visų TUI atkeliavo iš dviejų šalių: Švedijos (35,0%) ir Danijos (28,8%), dar apie 10,2% - Estijos.
9. Stokojama investicijų į materialinės bazės atnaujinimą. Pagal materialinių investicijų apimtį vienam gyventojui Marijampolės regionas lenkia tik du regionus	Pagal materialinių investicijų apimtį vienam gyventojui 2019 m. Marijampolės regionas (1.659 eurai) lenkia keturis regionus: Alytaus (1.368 eurai), Tauragės (1.364 euras), Utenos (1.194 eurų) ir Panevėžio (1.549 eurai). Daugiausia materialinių investicijų vienam gyventojui tenka Kazlų Rūdos (3.717 eurai) ir Marijampolės (2.361 eurai) savivaldybėse, mažiausia – Vilkaviškio rajono savivaldybėje (573 eurai).
10. Nepakankamai bendradarbiauja smulkaus ir vidutinio verslo įmonės	
11. Žemas darbo užmokestis ir mažiausios vidutinės disponuojamos pajamos vienam namų ūkio nariui per mėnesį	2020 m. III ketv. Marijampolės regione bruto darbo užmokestis buvo lygus 1190 Eur, o neto - 777, kai Lietuvoje bruto - 1444 Eur, o neto - 922 Eur. Palyginti su 2019 m. vidutiniu DU pagal ekonomines veiklas Lietuvoje, Marijampolės apskrityje DU buvo mažesnis visose veiklose, išskyrus žemės ūkį, miškininkystę, žuvininkystę, kur darbo vietos buvo 83,3 euras (arba 7,4%) daugiau apmokamos nei vidutiniškai Lietuvoje. Didžiausi DU skirtumai matomi finansinėje ir draudimo bei informacijos ir ryšių veikloje, kur DU Marijampolės apskrityje buvo 2,2 karto mažesnis nei atitinkamoje srityje vidutiniškai Lietuvoje, o mažiausias atotrūkis – nekilnojamojo turto operacijų veikloje, kur atotrūkis siekė 116,2 eurų (arba 10,0%). Marijampolės regione išliko mažiausios vidutinės disponuojamos pajamos vienam namų ūkio nariui per mėnesį (357,5 eurai). Daugiausiai asmenų, gyvenčių skurdo rizikoje ar socialinėje atskirtyje, yra Utenos (40,1 proc.) ir Marijampolės (38,9 proc.) apskrityse.
12. Maža vartotojų perkamoji galia, nesudaranti galimybių išplėtoti įvairiapusę prekybos ir paslaugų infrastruktūros nedidelėse, mažiau urbanizuotose vietovėse	2019 m. duomenimis gyventojų vidutinės disponuojamosios pajamos regione vienam namų ūkiui per mėnesį sudarė 944 eurus, kai Lietuvos mastu jos sudarė 1160 eurų.
13. Nepakankamas pramonės įmonių, mokslo ir tyrimų institucijų bendradarbiavimas, kuriant naujus produktus ir jų gamybos technologijas	
14. Nepakankamas jaunimo profesinis orientavimas	

15. Darbo jėgos pasiūlos kokybinis neatitikimas rinkos poreikiams	Per 2020 metus dėl COVID-19 pandemijos įtakos nedarbas išaugo visoje šalyje – bedarbių proc. nuo darbingo amžiaus gyventojų 2019 m. sudarė 8,4 proc., 2020 m. – 12,6 proc., Marijampolės apskrityje 2019 m. – 8,9 proc., o 2020 m. – 13,8 proc. Tačiau vidutinis metinis laisvų darbo vietų skaičius rodo, kad regionai yra jautresni krizių poveikiui. Vidutinis laisvų darbo vietų skaičius 2020 m. pabaigoje šalyje sudarė 10015,4, o Marijampolės regione - 168,3. Vertinant darbuotojų skaičiaus kitimą pagal ekonominės veiklos rūšis, Marijampolės regione matyti spartus mažėjimas žemės ūkio ir miškininkystės srityje. Kai kuriose srityse fiksuojamos priešingos tendencijos nei šalyje, darbuotojų skaičius Marijampolės regione mažėja, o šalyje auga pagal šias veiklos rūšis – informacija ir ryšiai, profesinė, mokslinė ir techninė veikla, administracinė ir aptarnavimo veikla. Tai patvirtina darbo rinkos pasiūlos ir paklausos neatitikimus. Užimtumo tarnyba Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Šakių ir Vilkaviškio rajonų savivaldybėse vykdo pilotinius projektus, įgyvendinant Užimtumo didinimo programas, skirtas užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modeliui įgyvendinti.
16. Kvalifikuotos darbo jėgos emigracija	Kvalifikuota darbo jėga emigruoja į didžiuosius šalies miestus ir užsienį. Bendrasis emigracijos rodiklis 1000 gyventojų 2019 m. šalyje siekė 10,5. Didžiausias šis rodiklis Šiaulių (13,7) ir Marijampolės (12,1) apskrityse, o mažiausias – Alytaus (9,3) ir Kauno (9,4) apskrityse.
17. Siaura rekreacijos paslaugų (ypač poilsio ir pramogų) pasiūla, nesugebanti ilgiau regione sulaukyti transporto koridoriais vykstančius keleivius	Regiono didėja rekreacijos paslaugų pasiūla, tačiau nepakankamai. Kiekvienais metais regione didėja turistų iš užsienio (10.393 asmenys 2014 m., 17.426 asmenys 2019 m.) ir Lietuvos (26.342 asmenys 2014 m., 39.478 asmenys 2019 m.) apgyvendinimo įstaigose skaičius. Lyginant 2014 m. ir 2019 m. duomenis, turistų iš užsienio Marijampolės regione padaugėjo 68 proc., Šiaulių apskrityje - 70 proc., Kauno apskrityje padaugėjo 67 proc., o mažiausias pokytis – Alytaus apskrityje (padidėjo 18 proc.).
18. Apskrityje, kaip ir bendrai šalyje, išlieka neigiamos gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencijos	Apskrityje išlieka gyventojų skaičiaus mažėjimas. 2020 m. regione sumažėjo 1.949 gyventojais, tai sudaro 1,4 proc. Regione per paskutinius dvejus metus keitėsi migracijos tendencija – sumažėjus tarptautinei migracijai, didesnę dalį sudaro vidinė migracija. Visgi, gyventojų skaičiaus mažėjimui didesnę neigiamą įtaką turi migracija nei natūrali gyventojų kaita. Gyventojų tankumas regione nesiekia šalies vidurkio (Marijampolės regione – 30,6 asm/kv. km.; Lietuvoje – 42,8 asm/kv. km.). Sparčiausiai per paskutinius dešimt metų mažėja gyventojų 0-15 m. amžiaus grupėje: Lietuvoje – 9 proc.; Marijampolės regione – 24 proc.
19. Lyginant su kitais šalies regionais, regione mažiausia gyventojų su aukščiausiu išsilavinimu dalis	Tauragės regione mažiausiai gyventojų su aukščiausiu išsilavinimu (13,9 tūkst.), antroje vietoje Marijampolės regionas (19,1 tūkst.), o daugiausiai gyventojų su aukščiausiu išsilavinimu – Vilniaus apskrityje (257,4 tūkst.). Marijampolės regione gyventojai su aukštuoju išsilavinimu sudaro tik 2,9 proc. nuo visų šalies gyventojų su aukštuoju išsilavinimu.
20. Žema bedarbių motyvacija ir registracija darbo biržoje ne užimtumo tikslais	
21. 8,6 proc. apskrities gyventojų yra socialinės pašalpos gavėjai. Blogiausia padėtis Kalvarijos savivaldybėje – 13,4 proc.	Gyventojų, gaunančių socialines pašalpas, Marijampolės regione mažėjo. 2019 m. 5 proc. Marijampolės apskrities gyventojų buvo socialinės pašalpos gavėjai. Blogiausia padėtis išliko Kalvarijos savivaldybėje. Čia 1000 gyventojų tenka net 82 gyventojai, gaunantys socialines pašalpas, kai Lietuvoje – 23, o Marijampolės regione – 33 gyventojai.
22. Didelis socialinės rizikos šeimų skaičius	Marijampolės apskrityje iš viso yra 547 socialinės rizikos šeimos, tai sudaro 6 proc. šalyje esančių socialinės rizikos šeimų.
23. Prastėjanti kriminogeninė padėtis Marijampolės regione	Lyginant 2014-2019 m. duomenis, regione nusikalstamų veikų skaičius sumažėjo 38,37 proc.
24. Kai kuriose savivaldybėse prastas ikimokyklinio ugdymo prieinamumas	Regiono iš viso yra 23 ikimokyklinio ugdymo įstaigos. Daugiausiai ikimokyklinio ugdymo įstaigų yra Marijampolės savivaldybėje (14), o mažiausiai – Kalvarijos ir Kazlų Rūdos savivaldybėse (po vieną įstaigą). Marijampolės regiono savivaldybės įgyvendina 3 regioninius projektus, kurių metu bus sukurta 114 (40 Kazlų Rūdoje, 34 Vilkaviškyje ir 40 Marijampolėje) naujų ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo vietų bei atnaujintos 8 (5 Vilkaviškvyje, 3 Marijampolėje) ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupės.
25. Didėjantis pagyvenusių žmonių skaičius, jų ekonominis, socialinis, psichologinis ir fizinis nesaugumas	Regiono pensinio amžiaus asmenų skaičius gyventojų struktūroje sudaro vis didesnę dalį. 2018 metų pradžioje (32.512 asmenys) ir 23,23 proc. 2020 metų pradžioje (31.743 asmenys), ir tai viršija šalies vidurkį – 22,24 proc. 2020 metų pradžioje (621.490 asmenys). Didžiausia pensinio amžiaus dalis Utenos apskrityje (27,6 proc.), mažiausia – Vilniaus (18,99 proc.), Marijampolės apskritis penktoje vietoje (23,23 proc.). Didesnė pensinio amžiaus asmenų dalis yra Tauragės, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus ir Utenos apskrityse. Regione didžiausia pensinio amžiaus gyventojų dalis yra Vilkaviškio (24,9 proc.) ir Šakių (24,3 proc.) rajonų savivaldybėse.
26. Nors dalies kultūros įstaigų materialinė bazė buvo atnaujinta, regione vis dar yra įstaigų, kurių materialinė bazė neatitinka šiandienos poreikių	

27. Nors pastaraisiais metais buvo pagerintas dalies visuomeninių pastatų energetinis efektyvumas, regione dar daug visuomeninių pastatų, kurių energetinis efektyvumas prastas	Regione vis dar yra daug visuomeninių pastatų, kurių prastas energetinis efektyvumas.
28. Susidėvėjęs miesto ir priemiesčio autobusų parkas	Modernizuotos Kalvarijos, Marijampolės ir Vilkaviškio autobusų stotys. Atsinaujino Marijampolės ir Šakių autobusų parkai.
29. Marijampolės regione didžiausias žuvusiųjų keliuose skaičius 1000 gyventojų	Lyginant su kitais regionais, 2019 m. Marijampolės regione išliko didžiausias žuvusiųjų keliuose skaičius 1000 gyventojų (0,11, Lietuvos vidurkis – 0,07). Iš viso 2019 m. Lietuvos keliuose žuvo 184 asmenys, Marijampolės apskrityje – 15.
30. Lėti daugiabučių namų gyventojų bendrijų steigimosi tempai, nėra jų iniciatyvos dalyvaujant energijos taupymo programose	Didėja susikūrusių daugiabučių namų gyventojų bendrijų skaičius, kurios dalyvauja daugiaaukščių namų modernizavimo programose.
31. Gana lėtai plėtojamos alternatyvios žemės ūkio veiklos	
Galimybės	
1. ES struktūrinių fondų valdymo ir administravimo sistema numato, kad dėl dalies Lietuvai skirtų lėšų panaudojimo nusprendžia regionai	Iki 2020 metų pabaigos Marijampolės regione pasirašytos 106 regioninių projektų finansavimo sutartys, jų įgyvendinimui suplanuojant 45.875.877 Eur ES lėšų.
2. Marijampolės regionas yra pasienio regionas. Tokia geografinė padėtis palanki tarptautiniam bendradarbiavimui su Lenkija ir Rusija (Kaliningrado sritimi)	Marijampolės regiono geografinė padėtis palanki tarptautiniam bendradarbiavimui. Marijampolė įsikūrusi prie Via Baltica magistralės, atkarpoje tarp Kauno ir Marijampolės. Tai tranzitinė teritorija, suteikianti galimybę investuotojams plačiai naudoti kelių ir geležinkelio transportą, gabenant krovinius į Europą ir Aziją. Rail Baltica geležinkeliu užtikrinamas krovinių gabenimas tarp Skandinavijos, Rytų ir Vakarų Europos šalių. Per Marijampolės regioną taip pat eina plačioji (rusiško) standarto vėžė. Ši vėžė yra patogiai pasiekama sausumos keliais, todėl yra galimybė organizuoti sklandžią krovinių logistiką tarp Europos ir Azijos.
3. Naujos regiono galimybės siejamos su Marijampolės laisvąją ekonomine zona (LEZ) bei kitų regione numatytų pramoninių teritorijų suformavimu	Šiuo metu Marijampolės LEZ atidaryta langų gamintojos UAB "Dovista" gamykla. Marijampolės LEZ teritorijoje yra apie 80 hektarų gamybinių sklypų teritorija. ES struktūrinių fondų lėšomis sklypuose įrengta reikalinga infrastruktūra: elektra, vandentiekis, nuotėkų ir lietaus infrastruktūra, nutiesti privažiavimo keliai, įrengtas apšvietimas, pagal poreikį galimas dujotiekis. Toliau vykdoma LEZ infrastruktūros plėtra.
4. Regione gaminamos produkcijos prekės ženklų stiprinimas	Tarp geriausių eksporto rodiklių 2019 metais pasiekusių įmonių – UAB „Marijampolės pieno konservai“ – vienas didžiausių ir pajėgiausių pieno perdirbėjų Lietuvoje ir vienintelė konservuoto pieno gamintoja Baltijos regione. 94 proc. visos "Marijampolės pieno konservų" produkcijos yra eksportuojama į daugiau nei 65 pasaulio valstybes. Didžioji dalis pagamintos produkcijos iškeliauja į Azijos, Šiaurės Afrikos ar Ispanijos rinkas. Iš ten "Markomilk" prekės ženklų pavadinata produkcija nukeliauja iki Lotynų Amerikos, Bahamų salų, Australijos, Naujosios Zelandijos krantų. Sėkmingai veikia plečia UAB "Mantinga", UAB "Stevila", UAB CIE FORGE, UAB "Juodeliai" ir kt.
5. Euro įvedimas didins regiono investicinį patrauklumą	
6. Dėl augančio šalies ūkio didėjančios gyventojų pajamos, besikeičiantys įpročiai sudarys prielaidas daugiau laiko skirti savo sveikatai, poilsiui ir pramogoms	Vidutinės disponuojamosios pajamos per mėnesį vienam namų ūkio nariui Marijampolės apskrityje 2014-2019 m. laikotarpiu padidėjo nuo 315 eurų iki 410 eurų. Tačiau lyginant su šalies vidurkiu (338,9 eurai 2014 m. ir 536,9 eurai 2019 m.) pajamos didėja mažesniais tempais. Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius Marijampolės apskrityje didėjo 2014-2018 m. laikotarpiu (nuo 40.115 dalyvių iki 47.343 dalyvių), tačiau 2019 m. sumažėjo (25.878 dalyviai). Tokią pat tendenciją rodo kultūros centrų dalyvių skaičius – iki 2017 m. augęs, jis 2019 m. sumažėjo.
7. Augantis kokybės, naujų technologijų, aplinkosaugos teikiamos naudos suvokimas versle ir visuomenėje	Marijampolės regione įmonių, diegusių technologines inovacijas, skaičius išaugo nuo 19,8 proc. iki 25,7 proc.
8. Didėjantis tranzitu per regioną vykstančių transporto priemonių ir keleivių srautas	Auga krovinių pervežimas kelių transportu Marijampolės regione. 2018 m. – 34,4 tūkst.tonų, o 2019 m. – 43,8 tūkst. tonų krovinių.
9. Didėjantis profesinėse mokyklose parengtų specialistų skaičius	Profesinėse mokyklose parengtų specialistų skaičius Marijampolės regione turi mažėjimo tendenciją: 2017 m. buvo parengti 577 specialistai, 2018 m. – 573, o 2019 – 467.

<p>10. Yra jaunimo verslumo iniciatyvų, kurias įgyvendina regiono valdžia (savivaldybių lygiu) bendradarbiaudama su regiono įmonėmis ir švietimo įstaigomis. Kyla poreikis šiais iniciatyvas plėtoti</p>	<p>2019 m. lapkričio mėn. atidarytas Marijampolės regiono bendradarbybės centras „Spiečius“. Šis centras – verslo vystymosi erdvė, skirta bendradarbiauti ir plėsti smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams. Jame įrengtos 8 kompiuterizuotos darbo vietos, poilsio zona, seminarams ir mokymams skirta salė bei susitikimų kambarys. Čia verslininkams suteikiamos nemokamos kompiuterizuotos darbo vietos su įranga, teikiamos skaitmeninio, kūrybinių industrijų vystymo, socialinio verslo konsultacijos, vykdomos praktinės mentorių sesijos, organizuojami verslo ugdymo mokymai ir įgyvendinamos kitos verslo skatinimo ir plėtros iniciatyvos.</p> <p>Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuo 2019 m. kovo mėnesio Marijampolės regione pradėjo įgyvendinti Jaunimo garantijų iniciatyvų projektą JUDAM, kurio tikslas – mažinti nedirbančio, nesimokančio, mokymuose nedalyvaujančio, Užimtumo tarnyboje neregistruoto 15-29 m. amžiaus jaunimo skaičių, įgyvendindamas ankstyvos intervencijos ir aktyvumo skatinimo priemones, atsižvelgdamas į jauno asmens poreikius ir galimybes.</p>
<p>11. Sektorinio praktinio mokymo centro plėtra suteikia prielaidas koncentruoti profesinio ugdymo potencialą</p>	<p>Marijampolės profesinio rengimo centre veikia Melioracijos (kelių statybos/remonto) transporto darbuotojų sektorinis praktinio mokymo centras ir Žemės ūkio technologijų sektorinis praktinio mokymo centras. Pagrindinė sektorių praktinių mokymų kryptis – žemės ūkio technologijų, kelių statybos bei remonto, transporto sektorių darbuotojų praktinis rengimas. Mokymo įstaiga taip pat bendradarbiauja su Melioracijos įmonių asociacija, todėl sektoriniuose centruose mokytis ir persikvalifikuoti gali melioracijos darbuotojai specialistai.</p>
<p>12. Darbo rinkos priemonių efektyvumo didinimas, gerinant bendradarbiavimą tarp darbo biržų, mokslo institucijų ir darbdavių</p>	<p>Į Marijampolės profesinio rengimo centro tarybą įtraukti Marijampolės regiono įmonių, Marijampolės regiono plėtros tarybos atstovai.</p>
<p>13. Turimas kultūros, sporto, bendruomeninės įstaigas plačiau išnaudoti mokinių neformaliojo ugdymo reikmėms</p>	
<p>14. Stiprinti regiono aukštąją mokyklą kaip regiono inovacijų, klasterių centrą</p>	<p>Į Marijampolės regiono specializacijos veiksmų planą įtraukti Marijampolės kolegijos ir regiono įmonių bendradarbiavimo veiksmai, kuriuos, skyrus lėšas, būtų galima įgyvendinti.</p>
<p>15. Socialiai pažeidžiamų žmonių grupių integracija į visuomenę, plėtojant jiems skirtas socialines paslaugas</p>	<p>Marijampolės apskrityje veikiančiose globos įstaigose suaugusiųjų neįgalųjų asmenų vietų skaičius 2019 metais lyginant su 2014 metais, nežymiai mažėjo nuo 672 iki 648 asmenų. Įvairių projektų pagalba plėtojamos socialinės paslaugos, integruojant socialiai pažeidžiamus asmenis į visuomenę.</p>
<p>16. Į nestacionarių socialinių paslaugų teikimą plačiau įtraukti bendruomenines organizacijas</p>	<p>Marijampolės regione įgyvendinami 4 projektai pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ priemonę Nr. 08.1.1-CPVA-R-407 „Socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra“, jų įgyvendinimui skiriamas 886.766 Eur ES lėšų. 3 iš šių projektų jau baigti įgyvendinti. Projektų metu atlikti pastatų atnaujinimo ir modernizavimo darbai, vidaus patalpų remontai, įrengti pandusai, naujų vietų įkūrimui – įsigyta būtiniausia įranga.</p>
<p>17. Didelis ES dėmesys socialinės atskirties mažinimo iniciatyvoms, projektų finansavimo galimybės</p>	
<p>18. Augantis bendruomeninių organizacijų skaičius ir šių organizacijų paslaugų plėtra</p>	
<p>19. Didelis ES dėmesys kultūros apsaugai bei jos unikalumo puoselėjimui</p>	
<p>20. Regiono etninio savitumo, kultūrinio patrauklumo ir atvirumo didinimas</p>	
<p>21. Kultūros paveldo objektų atstatymas, restauravimas bei pritaikymas kultūros, turizmo ir bendruomenės reikmėms</p>	<p>Marijampolės regione Kazlų Rūdos savivaldybės administracija įgyvendina regioninį projektą „Kultūros paveldo objekto atgaivinimas ir išsaugojimas pritaikant jį bendruomenės poreikiams Kazlų Rūdoje“, finansuojamą pagal priemonę Nr. 05.4.1-CPVA-R-302 „Aktualizuoti savivaldybių kultūros paveldo objektus“. Projekto veiklų įgyvendinimui investuota apie 588.896,49 eurų ES lėšų. Projekto metu tvarkomas kultūros paveldo objektas, esantis Kazlų Rūdos miesto centre. Bus atnaujinta pastato išorė ir rekonstruotas vidus, reprezentatyviai sutvarkytas įėjimas į pastatą, kad būtų užtikrintas visų atvykusiųjų asmenų saugumas. Pastato vidaus erdvės bus pritaikytos bendruomeninės veiklos poreikiams, bus įsigyti reikalingiausi baldai ir įranga muziejinei, edukacinei, turizmo ir amatininkystės veikloms organizuoti.</p>
<p>22. Parengti ar atnaujinti pagrindiniai regiono ir savivaldybių strateginio ir teritorinio planavimo dokumentai sudaro pagrindą veiklos ir investicijų plėtojimui</p>	<p>Savivaldybių strateginio ir teritorinio planavimo dokumentai sudaro pagrindą veiklos ir investicijų plėtojimui, įgyvendinant projektus susisiekimo, viešųjų erdvių infrastruktūros, kraštovaizdžio gerinimo ir kt. srityse.</p>

23. Savivaldybių teikiamų viešųjų paslaugų perkėlimas į elektroninę erdvę	Marijampolės savivaldybės administracija kartu su partneriu – Marijampolės socialinės pagalbos centru įgyvendina regioninį projektą „Paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas Marijampolės savivaldybėje“, finansuojamą pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ priemonę Nr. 10.1.3-ESFA-R-920 „Paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas savivaldybėse“. Projekto metu bus atliekamas piliečių pasitenkinimo indekso nustatymo tyrimas, identifikuoti veiksmai, kurie leistų padidinti piliečių pasitenkinimą. Atlikus išsamų visų teikiamų paslaugų tyrimą paaiškės, kokia apimtimi ir kokios paslaugos privalo būti gerinamos. Bus diegiamas kokybės vadybos metodas, reglamentuojantis paslaugų ar asmenų aptarnavimo vykdymo tvarką, bei vykdomi mokymai šių įstaigų darbuotojams. Projekto veiklų įgyvendinimui planuojama investuoti apie 291.323,46 eurus ES lėšų.
24. Paklausos inovatyviems produktams ir paslaugoms kūrimas iš viešojo sektoriaus pusės, įgyvendinant energetikos, pastatų renovavimo ir panašius projektus	
25. Augantis visuomenės sąmoningumas ir dėmesys aplinkosaugos problemoms	
26. Regiono teritorijos pasiekiamumo didinimas, tobulinant regiono kelių dangą	Via Baltica magistralės rekonstrukcijos projekto dėka užtikrinamas efektyvus ir saugus regiono teritorijos pasiekiamumas.
27. Galimybė didinti centralizuoto vandens tiekimo apimtį, prijungiant naujus vartotojus	Marijampolės regione įgyvendinami 9 regioniniai projektai pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ priemonę 05.3.2-APVA-R-014 „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra, įmonių valdymo tobulinimas“. Iš viso suplanuota projektų už 7.392.325,81 ES fondų lėšų. Visais vykdomais projektais siekiama pagerinti Marijampolės regiono gyventojams vandens kokybę, padidinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir efektyvumą. Įgyvendinus vandentvarkos projektus bus užtikrintos galimybės 1.182 savivaldybių gyventojams prisijungti prie centralizuotos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemos bei gauti kokybiškas vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas.
28. ES reikalavimai aplinkosaugos srityje, didinantis įmonių suinteresuotumą naudoti pažangias technologijas ir mažinantis įmonių neigiamą poveikį aplinkai	UAB Marijampolės apskrities atliekų tvarkymo centras įgyvendina regioninį projektą „Marijampolės regiono komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra“, finansuojamą pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ priemonę Nr. 05.2.1-APVA-R-008 priemonės „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“. Jo įgyvendinimui bus skirta 3.805.710 eurų ES lėšų. Projekto metu Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių rajono ir Vilkaviškio rajono savivaldybių teritorijose planuojama įrengti komunalinių atliekų konteinerių aikštes, skirtas mišrių, antrinių žaliavų, maisto, žaliųjų bei tekstilės atliekų surinkimui. Taip pat bus pastatytos trys naujos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės (toliau – DGASA), rekonstruotos šešios DGASA, įrengiant atliekų paruošimo pakartotiniam panaudojimui infrastruktūrą. Individualioms valdoms bus išdalintos kompostavimo priemonės.
29. Didėjanti informacinių technologijų aprėptis	Marijampolės regione didėja informacinių technologijų aprėptis, didėja namų ūkių, kurie turi asmeninius kompiuterius (2015 m. – 64,9 proc., 2019 m. – 69,2 proc., 2020 - 70,3 proc.) ir interneto prieiga (2015 m. – 65,7 proc., 2019 m. – 80,1 proc., o 2020 - 83,4 proc.)
30. Didėjantis valdžios dėmesys, finansinė ir techninė parama žemės ūkiui ir kaimo plėtrai	
31. Didėjantis kaimo gyventojų pasiryžimas tradicines ūkininkavimo formas keisti į alternatyvias	
Grėsmės	
1. Savivaldybės gali tapti nepajėgios išlaikyti naujai sukurtą infrastruktūrą ir kofinansuoti stambius ES struktūrinių fondų projektus	Visi planuoti regiono projektai yra įgyvendinami.
2. Kaip ir visai šaliai, regionui būdingas „protų nutekėjimas“, silpninantis regiono intelektualinį potencialą, sukeliantis depopuliaciją, aštrinantį kvalifikuotos darbo jėgos stygiaus problemas	Tarptautinė migracija regione 2018-2019 metais buvo mažiausia nuo 2011 metų. Vidinės migracijos atveju, gyventojai renkasi persikelti iš mažųjų savivaldybių į didesnes, iš kaimiškųjų vietovių į miestus (vidininė migracija mažėjo tik Marijampolės savivaldybėje). Atitinkamai mažėja darbo jėgos. Marijampolės apskrityje gyventojų, turinčių aukštą išsilavinimo lygį, skaičius 2010-2019 m. laikotarpiu keitėsi nežymiai, tačiau išlieka gerokai mažesnis nei Lietuvos vidurkis (25-64 metų amžiaus grupėje turintys aukštą išsilavinimą Marijampolės apskrityje sudarė 71,3 tūkst gyventojų, Lietuvoje - 1526,1 tūkst. gyventojų).
3. Lietuvos ekonomikos internacionalizacijos sąlygoti stiprūs išoriniai iššūkiai regiono ekonomikos plėtrai	2019 m. pagrindinė (70,3%) Marijampolės regiono įmonių eksporto vertę sudarė prekių eksportas, iš jų pagrindinė dalis (56,7%) teko lietuviškos kilmės prekių eksportui, o 13,6% - prekių reeksportui. 2019 m. tai buvo viena iš didžiausių (4-a vieta) prekių (tiek bendrai, tiek lietuviškos kilmės) eksporto dalis eksporto vertės struktūroje palyginti su kitomis apskritimis.

4. Praktiškai sunkiai prognozuojami pasaulinės ekonomikos cikliniai nuosmukiai ir nereguliarios krizės, kurios gali pridaryti daug žalos regiono ekonomikai	Marijampolės regione prekes eksportuojančių įmonių skaičius augo trejus metus iš eilės ir 2019 m. siekė 351, tai sudarė apie 3,4% visų Lietuvos eksportuojančių įmonių skaičiaus. 2019 m. per metus bendras eksportuojančių įmonių skaičius augo visose apskrityse, o Marijampolės apskrityje jų skaičius paaugo 13 įmonių (arba 3,8%) ir pagal augimo dydį bei tempą buvo atitinkamai 7-oje ir 8-oje vietoje tarp apskričių (tuo metu Lietuvoje paaugo 5,4%). Per pastaruosius penkerius metus (2015-2019 m.) jų skaičius augo sparčiau - vidutiniškai po 5,3% kasmet (2-a vieta tarp apskričių), o Lietuvoje – vidutiniškai po 3,8% kasmet.
5. Agresyvi stambaus verslo konkurencija. Prekybos centrų dominavimas prieš smulkiuosius verslininkus	Veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičiaus rodikliai rodo, kad 2016-2020 m. laikotarpiu mažų ir vidutinių įmonių skaičius didėjo nuosekliai visose Marijampolės regiono savivaldybėse (nuo 2.146 įmonių 2016 m. pradžioje iki 2.430 įmonių 2020 m. pradžioje). 2020 m. pradžioje per metus MVĮ skaičius Marijampolės apskrityje paaugo 86 įmonėmis arba 3,7% (tuo metu Lietuvoje - 2,6%), daugiausiai dėl paaugusio labai mažų (0-4 darbuotojai) įmonių skaičiaus.
6. Dėl didėjančios neurbanizuotų vietovių atskirties bei jų gyventojų senėjimo mažėjantis įmonių susidomėjimas plėtoti verslą šiose vietovėse	Tiesioginės užsienio investicijos Marijampolės apskrityje augo 2019 m. siekė 1.079 Eur vienam gyventojui. Itin ryškus padidėjimas Marijampolės savivaldybėje dėl investuotojo Marijampolės LEZ. Nors ir mažesniais dydžiais, tačiau TUI taip pat didėjo Kalvarijos, Šakių rajono ir Vilkaviškio rajono savivaldybėse. Pagal tiesioginių užsienio investicijų (TUI) srautą Marijampolės regionas buvo priešpaskutinėje vietoje tarp apskričių, aplenkusi tik mažiausia – Tauragės – apskritį.
7. Auganti energetinių resursų kaina ir jos sąlygojamas regiono ekonomikos konkurencingumo mažėjimas	
8. Esamos darbo jėgos kvalifikacijos neatitikimas įmonių poreikiams	2019 m. pradžioje darbingo amžiaus gyventojų dalis Marijampolės apskrityje sudarė 61,1% - vos 0,6 procentinio punkto mažiau nei Lietuvoje ir 2,4 procentinio punkto mažiau nei didžiausią darbingo amžiaus gyventojų dalį turinčioje Vilniaus apskrityje. Pagal šį rodiklį Marijampolės apskritis buvo 5-oje vietoje tarp apskričių. Darbo jėga šioje apskrityje 2019 m. tesudarė 4,5% nuo visos Lietuvos darbo jėgos ir per 2015-2019 m. ši dalis iš esmės nesikeitė.
9. Kvalifikuotos darbo jėgos stygius neleidžia pritraukti aukštą pridėtinę vertę kuriančių investuotojų	Marijampolės regione 87,1% visų sukauptųjų TUI teko apdirbamajai gamybai, iš jų 59,8% - medienos, popieriaus ir jo gaminių gamybai, leidybai ir spausdinimui. Daugiau nei pusė (63,7%) visų TUI atkeliavo iš dviejų šalių: Švedijos (35,0%) ir Danijos (28,8%), dar apie 10,2% - Estijos.
10. Emigracijos sukuriama neigiami socialiniai padariniai (vaikai likę be vieno ar abiejų tėvų priežiūros ir kt.)	Vaikų, kuriems nustatyta globa (rūpyba), skaičius mažėjo 2014-2019 m. laikotarpiu (136 vaikai 2014 m., 68 vaikai 2019 m.). Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokykloje, skaičius tuo pačiu laikotarpiu, nežymiai kito (990 vaikų 2014-2015 m., 942 vaikai 2019-2020 m.).
11. Dėl nepakankamo dėmesio ir paramos socialinę atskirtį jaučiančioms šeimoms didėjanti jų atskirtis ir nepasitikėjima	Išmokų šeimoms, auginančioms vaikus, gavėjų skaičius Marijampolės apskrityje mažėjo pagal šias išmokų kategorijas: vienkartinė išmoka nėščiai moteriai, vienkartinė išmoka gimus vaikui, vaiko globos (rūpybos) išmoka; didėjo - pagal šias: vienkartinė išmoka įsikurti, išmoka vaikui. Nuo 2017 pradėtos mokėti išmokos besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko priežiūrai, gimus vienu metu daugiau kaip vienam vaikui priežiūrai, įvaikinus vaiką.
12. Vaikų, augančių socialinės rizikos šeimose, psichologinės ir socialinės raidos problemos	Vaikų skaičius socialinės rizikos šeimose Marijampolės regione mažėjo (nuo 1.581 vaikų 2014 m. iki 1.234 vaikų 2018 m.), tačiau ženkliai didėjo pranešimų apie smurtą prieš vaikus (2014 m. buvo 82 tokie pranešimai, 2019 m. - 1053).
13. Iškrantinčių iš švietimo sistemos asmenų neprisitaikymas prie darbo rinkos poreikių	
14. Socialinės apsaugos poreikio ir išlaidų didėjimas dėl senstančio visuomenės ir augančio paramos gavėjų skaičiaus	Valstybinio socialinio draudimo senatvės pensijas gaunančių asmenų skaičius, tenkantis 10 tūkst. darbingo amžiaus gyventojų Marijampolės apskrityje mažėja - nuo 47 asmenų 2015 m. iki 37 asmenų 2019 m. Visose Marijampolės apskrities savivaldybėse vidutinės valstybinio socialinio draudimo senatvės pensijos 2014-2019 m. laikotarpiu didėjo.
15. Mažėjantis gimstamumas ir senstanti visuomenė	Gimstamumas Marijampolės apskrityje kasmet mažėja: 2015 m. buvo 10,3 gimusiųjų 1000 gyventojų, 2020 m. - 9,4. Bendrasis natūralios gyventojų kaitos rodiklis (1000 gyventojų) visose regiono savivaldybėse kasmet prastėja (2015 m. jis buvo -5,5, 2019 m. - 6,1). Demografinės senatvės koeficientas 2020 metų pradžioje Marijampolės apskrityje viršija Lietuvos vidurkį ir kasmet didėja - nuo 125 asmenų 2014 m. iki 141 asmenų 2020 m.
16. Mažas gyventojų fizinis aktyvumas blogins jų sveikatą	Darbingo amžiaus asmenų, kuriems pirmą kartą nustatytas sumažėjęs darbingumo lygis, skaičius Marijampolės apskrityje mažėja (2014 m. tokių asmenų buvo 701, 2019 m. - 605), dažniausios priežastys - kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai ir jungiamojo audinio ir raumenų bei skeleto ligos. Tačiau vaikų, kuriems pirmą kartą pripažinta negalia, skaičius 2019 m. (111) yra didžiausias per 2014-2019 m. laikotarpį.
17. Nesugebėjimas kultūros susieti su ekonominės veiklos plėtra	Pridėtinės vertės gamybos sąnaudomis pagal veiklos vykdymo vietą (nefinansų įmonių) rodiklis rodo, kad ekonominės veiklos rūšiai "Meninė, pramoninė ir poilsio organizavimo veikla, kompiuterių ir asmeninių bei namų ūkio reikmenų taisymas, kita aptarnavimo veikla" priskirta pridėtinė vertė 2014-2019 m. laikotarpiu didėja (nuo 3702 tūkst. eurų 2014 m. iki 7155 tūkst. eurų 2019 m.).
18. Didėjanti technologinė atskirtis. Lietuvoje vyresnio amžiaus asmenys retai naudojami internetu	Asmenų, kurie naudojami internetu kasdien, proc. nuolatos didėja. Namų ūkių, turinčių interneto prieigą, skaičius taip pat didėja (2015 m. – 65,7 proc., 2019 m. – 80,1 proc., o 2020 – 83,4 proc.).

19. Auginčios paslaugų kainos dėl naujų vandentvarkos, atliekų tvarkymo infrastruktūros objektų statybos	Į Marijampolės regiono projektų sąrašus įtraukta ir šiuo metu įgyvendinama 1 paviršinių nuotekų tvarkymo projektas, 1 komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros projektas ir 9 geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimo ir plėtros projektai. Investicijų projektuose nenumatyta paslaugų kainų padidėjimo, pajamų padidėjimas siejamas su naujais paslaugų vartotojais.
20. Baltijos atominės elektrinės statyba Kaliningrado srityje ir galima regiono tarša	
21. Tarptautinė upių tarša kaimyninėse valstybėse	Remiantis Europos aplinkos agentūros svetainėje pateikiamų interaktyvių žemėlapių duomenimis (vandens naudojimo indeksas, maudyklių būklės duomenys) Lietuvos vandenų būklė yra geresnė nei kaimyninės Lenkijos, maudyklių būklė geresnė Latvijoje.

* Veiksnių pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį, regiono plėtros plano įgyvendinimo įtaka veiksnių pokyčiams.

REGIONO PLĖTROS PLANO ĮGYVENDINIMO ATASKAITA

2 lentelė. Regiono plėtros plano įgyvendinimo rezultatai.

Nr.	Prioritetas, tikslas, uždavinys, priemonė	Vertinimo kriterijus				Priemonei įgyvendinti numatytos lėšos (Eur)			Priemonių įgyvendinimas (Eur)			Pastabos
		Kodas	Pavadinimas, mato vnt.	Planuojama pasiekti reikšmė	Pasiekta reikšmė	Iš viso	Planuojamas skirti finansavimas (iš valstybės biudžeto, ES fondų ar kitų finansavimo šaltinių)	Planuojamas skirti pareiškėjo / projekto vykdytojo ir partnerio (-ių) lėšos	Iš viso	Išmokėtas finansavimas (iš valstybės biudžeto, ES fondų ar kitų finansavimo šaltinių)	Išmokėtos pareiškėjo / projekto vykdytojo ir partnerio (-ių) lėšos	
1.	Prioritetas: Žmogus ir visuomenė											
1.1.	Tikslas: Skatinti mokytis visą gyvenimą											
		1.1-ef-1	Efektų vertinimo kriterijus: Vartotojų, kurie gauna naudą iš švietimo ir kultūros projektų, skaičius	2	3126							
1.1.1.	Uždavinys: Gerinti švietimo kokybę, prieinamumą ir didinti paslaugų įvairovę											
		1.1.1-rez-1	Rezultato vertinimo kriterijus: Modernizuotų švietimo ir kultūros objektų skaičius	2	5							
		1.1.1-rez-2	Rezultato vertinimo kriterijus: Finansuotų švietimo ir kultūros paslaugas/veiklas gerinančių projektų skaičius	5	5							
		1.1.1-r-3	Rezultato vertinimo kriterijus: Finansuotų ikimokyklinio ugdymo ir neformalaus švietimo projektų skaičius	5	4							
		1.1.1-r-4	Rezultato vertinimo kriterijus: Finansuotų švietimo projektų skaičius	5	6							

1.1.1.1.	Priemonė: Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo prieinamumo didinimas					1 383 681,19	1 279 905,08	103 776,11	932 535,23	864 186,38	68 348,85	
		P.S.380	Produkto vertinimo kriterijus: Pagal veiksmų programą ERPF lėšomis sukurtos naujos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo vietos	114	40							
		P.N.743	Produkto vertinimo kriterijus: Pagal veiksmų programą ERPF lėšomis atnaujintos ikimokyklinio ir/ar priešmokyklinio ugdymo grupės	7	3							
		P.B.235	Produkto vertinimo kriterijus: Investicijas gavusios vaikų priežiūros arba švietimo infrastruktūros pajėgumas	498	224							
		P.S.434	Produkto vertinimo kriterijus: Pagal veiksmų programą ERPF lėšomis atnaujintos ikimokyklinio ir/ar priešmokyklinio ugdymo vietos	0	0							
1.1.1.2.	Priemonė: Mokyklų tinklo efektyvumo didinimas					1 488 997,79	1 377 322,93	111 674,86	1 322 920,04	1 151 594,79	171 325,25	
		P.N.722	Produkto vertinimo kriterijus: Pagal veiksmų programą ERPF lėšomis atnaujintos bendrojo ugdymo mokyklos	6	3							
		P.B.235	Produkto vertinimo kriterijus: Investicijas gavusios vaikų priežiūros arba švietimo infrastruktūros pajėgumas	959	997							
1.1.1.3	Priemonė: Neformalaus švietimo infrastruktūros tobulinimas					1 981 224,21	1 655 870,00	325 354,21	1 796 867,00	1 509 963,42	286 903,58	
		P.N.723	Pagal veiksmų programą ERPF lėšomis atnaujintos neformaliojo ugdymo įstaigos	6	5							
		P.B.235	Produkto vertinimo kriterijus: Investicijas gavusios vaikų priežiūros arba švietimo infrastruktūros pajėgumas	968	1905							

		1.3-ef-1	Efektų vertinimo kriterijus: Asmenų, kurie naudojami ikimokyklinio ugdymo ir neformalaus švietimo bei kompleksinių paslaugų vaikui ir šeimai projektų rezultatai, skaičius	500	0							
		1.3-ef-2	Efektų vertinimo kriterijus: Asmenų, gaunančių naudą iš socialinių paslaugų, švietimo, sveikatos, transporto, kultūros projektų, skaičius	1000	47 968							
1.3.1	Uždavinys: Siekti vaiko ir šeimos gerovės											
		1.3.1-rez-1	Rezultato vertinimo kriterijus: Finansuotų kompleksinių paslaugų vaikui ir šeimai projektų skaičius	5	4							
1.3.1.1	Priemonė: Socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra					1 043 666,05	886 766,76	156 899,29	787 372,75	723 709,11	63 663,64	
		P.S.361	Produkto vertinimo kriterijus: Investicijas gavusių socialinių paslaugų infrastruktūros objektų skaičius	4	3							
		R.N.403	Produkto vertinimo kriterijus: Tikslinių grupių asmenys, gavę tiesioginės naudos iš investicijų į socialinių paslaugų infrastruktūrą	133	55							
		R.N.404	Produkto vertinimo kriterijus: Investicijas gavusiose įstaigose esančios vietos socialinių paslaugų gavėjams	95	85							
1.3.2	Uždavinys: Didinti viešųjų paslaugų prieinamumą, ugdyti sveikos gyvensenos savimone											
		1.3.2-rez-1	Rezultato vertinimo kriterijus: Finansuotų socialinių paslaugų projektų skaičius	5	1							
		1.3.2-rez-2	Rezultato vertinimo kriterijus: Finansuotų sveikatos projektų skaičius	5	22							

		1.3.2-rez-3	Rezultato vertinimo kriterijus: Finansuotų sveikos gyvensenos projektų skaičius	2	0							
1.3.2.1	Priemonė: Socialinio būsto fondo plėtra					3 225 952,11	2 742 055,46	483 896,65	2 937 147,69	2 520 712,38	416 435,31	
		P.S.362	Produkto vertinimo kriterijus: Naujai įrengtų ar įsigytų socialinių būstų skaičius	118	145							
1.3.2.2	Priemonė: Pirminės asmens sveikatos prižiūros veiklos efektyvumo didinimas					1 671 445,29	1 506 101,16	165 344,13	1 365 755,77	1 315 048,92	50 706,85	
		P.S.363	Produkto vertinimo kriterijus: Viešasis sveikatos prižiūros paslaugas teikiančios įstaigos, kuriose pagerinta paslaugų teikimo infrastruktūra, skaičius	39	22							
		P.B.236	Produkto vertinimo kriterijus: Gyventojai, turintys galimybę pasinaudoti pagerintomis sveikatos prižiūros paslaugomis	77 114	40 784							
1.3.2.3	Priemonė: Sveikos gyvensenos skatinimas regioniniu lygiu					664 322,56	614 497,06	49 825,50	590 954,29	549 204,48	41 749,81	
		P.S.372	Produkto vertinimo kriterijus: Tikslinių grupių asmenys, kurie dalyvavo informavimo, švietimo ir mokymo renginiuose bei sveikatos raštingumą didinančiose veiklose	5757	5983							
		P.N.671	Produkto vertinimo kriterijus: Modernizuoti savivaldybių visuomenės sveikatos biurai	1	1							
1.3.2.4	Priemonė: Priemonių, gerinančių ambulatorinių sveikatos prižiūros paslaugų prieinamumą tuberkulioze sergantiems asmenims, įgyvendinimas					74 983,87	69 358,42	5 625,45	13 946,20	13 239,28	706,92	

		P.N.604	Produkto vertinimo kriterijus: Tuberkulioze sergantys pacientai, kuriems buvo suteiktos socialinės paramos priemonės (maisto talonų dalijimas) tuberkuliozės ambulatorinio gydymo metu	180	41							
2.	Prioritetas: Ekonomikos skatinimas											
2.1	Tikslas: Sukurti tvarią, tolygią ir efektyvią ekonominę infrastruktūrą											
		2.1-ef-1	Efektų vertinimo kriterijus: Apgyvendintų turistų ir suteiktų nakvynių skaičius	25000	0							
		2.1-ef-2	Efektų vertinimo kriterijus: Subjektų, gavusių naudą iš vykdytų darnų išteklių naudojimą skatinančių projektų, skaičius	500	0							
2.1.1	Uždavinys: Plėtoti modernią transporto infrastruktūrą ir darnų judumą											
		2.1.1-rez-1	Rezultato vertinimo kriterijus: Sutvarkytų gatvių ruožų ilgis (km)	15	0,83							
		2.1.1-rez-2	Rezultato vertinimo kriterijus: Rekonstruotų / nutiestų naujų kelių ilgis (km)	10	4,89							
		2.1.1-rez-3	Rezultato vertinimo kriterijus: Nutiestų dviračių / pėsčiųjų takų ilgis (km)	5	2,16							
		2.1.1-rez-4	Rezultato vertinimo kriterijus: Įdiegtų ir rekonstruotų aplinką tausojančių ir saugų eismą didinančių priemonių skaičius	5	1							
		2.1.1-rez-5	Rezultato vertinimo kriterijus: Finansuotų transporto projektų skaičius	5	5							
2.1.1.1	Priemonė: Darnaus judumo priemonių diegimas					709 639,90	574 093,00	135 546,90				
		P.S.323	Produkto vertinimo kriterijus: Įgyvendintos darnaus judumo priemonės	2	0							

2.1.3	Uždavinys: Skatinti darnų išteklių naudojimą											
		2.1.3-rez-1	Rezultato vertinimo kriterijus: Finansuotų darnų išteklių naudojimą skatinančių projektų skaičius	0	0							
2.1.3.1	Priemonė: Paviršinių nuotekų sistemų tvarkymas					2 561 527,78	2 175 264,87	386 262,91	1 254 809,46	1 066 588,04	188 221,42	
		P.S.328	Produkto vertinimo kriterijus: Lietaus nuotėkio plotas, iš kurio surenkamam paviršiniam (lietaus) vandeniui tvarkyti, įrengta ir (ar) rekonstruota infrastruktūra (ha)	261,5	118,95							
		P.N.028	Produkto vertinimo kriterijus: Inventorizuota neapskaityto paviršinių nuotekų nuotakyno dalis (proc.)	100	0							
2.1.3.2	Priemonė: Komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra					4 477 307,00	3 805 710,95	671 596,05	2 569 282,89	2 569 282,89	0,00	
		P.S.329	Produkto vertinimo kriterijus: Sukurti/Pagerinti atskiro komunalinių atliekų surinkimo pajėgumai	8 155	0							
2.1.3.3	Priemonė: Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra, įmonių valdymo tobulinimas					11 256 113,87	7 411 078,26	3 845 035,61	7 499 724,88	6 078 676,05	1 421 048,83	
		P.N.050	Produkto vertinimo kriterijus: Gyventojai, kuriems teikiamos vandens tiekimo paslaugos naujai pastatytais geriamojo vandens tiekimo tinklais	1036	388							
		P.N.051	Produkto vertinimo kriterijus: Gyventojai, kuriems teikiamos vandens tiekimo paslaugos iš naujai pastatytų ir (arba) rekonstruotų geriamojo vandens gerinimo įrenginių	4958	5343							

		P.N.053	Produkto vertinimo kriterijus: Gyventojai, kuriems teikiamos paslaugos naujai pastatytais nuotekų surinkimo tinklais	2478	1159							
		P.N.054	Produkto vertinimo kriterijus: Gyventojai, kuriems teikiamos nuotekų valymo paslaugos naujai pastatytais ir (arba) rekonstruotais nuotekų valymo įrenginiais	847	583							
		P.S.333	Produkto vertinimo kriterijus: Rekonstruotų vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų ilgis (Km)	15,85	11,19							
2.1.3.4	Priemonė: Kraštovaizdžio apsauga					2 385 331,78	2 027 531,99	357 799,79	1 316 254,34	1 130 039,08	186 215,26	
		R.N.091	Produkto vertinimo kriterijus: Teritorijų, kuriose įgyvendintos kraštovaizdžio formavimo priemonės, plotas	48,1	23,67							
		P.N.092	Produkto vertinimo kriterijus: Kraštovaizdžio ir (ar) gamtinio karkaso formavimo aspektais pakeisti ar pakoreguoti savivaldybių ar jų dalių bendrieji planai	1	1							
		P.N.093	Produkto vertinimo kriterijus: Likviduoti kraštovaizdį darkantys bešeimininkiai ar apleisti statiniai ir įrenginiai	20	31							
		P.S.338	Produkto vertinimo kriterijus: Išsaugoti, sutvarkyti ar atkurti įvairaus teritorinio lygmens kraštovaizdžio arealai	4	1							
2.2	Tikslas: Didinti teritorinę sanglaudą regionuose											
		2.2-ef-1	Efektų vertinimo kriterijus: Gyventojų, kurie gyvena sutvarkytose tikslinėse teritorijose, skaičius	5000	16 699							
		2.2-ef-2	Efektų vertinimo kriterijus: Gyventojų, kurie gyvena sutvarkytose kaimo teritorijose, skaičius	1000	0							

2.2.1	Uždavinys: Gyvenamosioms vietovėms (tikslinėms teritorijoms) būdingų problemų sprendimas, didinant konkurencingumą, ekonomikos augimą ir gyvenamosios vietos patrauklumą											
		2.2.1-rez-1	Rezultato vertinimo kriterijus: Kompleksiškai sutvarkytų gyvenamųjų vietovių skaičius	2	3							
2.2.1.1	Priemonė: Miestų kompleksinė plėtra					7 284 247,07	6 760 644,13	523 602,94	4 353 808,82	4 065 578,99	288 229,83	
		P.B.238	Produkto vertinimo kriterijus: Sukurtos arba atnaujintos atviros erdvės miestų vietovėse	77 988	30 163							
2.2.1.2	Priemonė: Pereinamojo laikotarpio tikslinių teritorijų vystymas. I					1 022 900,00	945 900,00	77 000,00				
		P.B.238	Produkto vertinimo kriterijus: Sukurtos arba atnaujintos atviros erdvės miestų vietovėse	0	45 977							
2.2.1.3	Priemonė: Kompleksinė paslaugų plėtra integruotų teritorijų vystymo programų tikslinėse teritorijose					598 000,00	553 150,00	44 850,00				
		P.B.238	Produkto vertinimo kriterijus: Sukurtos arba atnaujintos atviros erdvės miestų vietovėse	0	0							
2.2.1.4.	Priemonė:Skatinti užimtumą regione					40 000 000,00	0,00	40 000 000,00	50 000 000,00		50 000 000,00	Finansavimo šaltinis - nuosavos lėšos
		RPS.01	Produkto vertinimo kriterijus: Sukurtos darbo vietos	50	100							

2.2.2	Uždavinys: Gerinti kaimo vietovių gyvenamąją aplinką (kompleksinis kaimo vietovių vystymas ir plėtra)											
		2.2.2-rez-1	Rezultato vertinimo kriterijus: Kompleksiškai sutvarkytų kaimo gyvenamųjų vietovių skaičius	0	0							
2.2.2.1	Priemonė: Kaimo gyvenamųjų vietovių atnaujinimas					4 233 531,80	3 892 975,76	340 556,04	1 786 522,67	1 697 049,50	89 473,17	
		P.S.364	Produkto vertinimo kriterijus: Naujos atviros erdvės vietovėse nuo 1 iki 6 tūkst. gyv. (išskyrus savivaldybių centrus)	115030	0							
		P.S.365	Produkto vertinimo kriterijus: Atnaujinti ir (ar) pritaikyti naujai paskirčiai pastatai ir statiniai kaimo vietovėse	409	0							
2.2.2.2	Priemonė: Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse					4 865 298,00	3 892 238,00	973 060,00	2 981 282,00	2 981 282,00		
			Produkto vertinimo kriterijus:									
3.	Prioritetas: Pažangus valdymas											
3.1	Tikslas: Skatinti visuomenės dalyvavimą viešajame valdyme ir gerinti viešojo valdymo paslaugų kokybę											
		3.1-ef-1	Efekto vertinimo kriterijus: Gyventojų, gaunančių naudą iš įgyvendintų viešojo valdymo tobulinimo projektų, skaičius	1000	0							

3.1.1	Uždavinys: Gerinti asmenų aptarnavimą viešojo valdymo institucijose ir didinti teikiamų paslaugų prieinamumą visuomenei											
		3.1.1-rez-1	Rezultato vertinimo kriterijus: Finansuotų asmenų aptarnavimo kokybės didinimo projektų skaičius	5	0							
3.1.1.1	Priemonė: Paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas savivaldybėse					342 733,49	291 323,46	51 410,03	189 462,25	170 924,17	18 538,08	
		P.S.415	Produkto vertinimo kriterijus: Viešojo valdymo institucijos, pagal veiksmų programą ESF lėšomis įgyvendinusios paslaugų ir (ar) aptarnavimo kokybei gerinti skirtas priemones	2	0							
		P.S. 416	Produkto vertinimo kriterijus: Viešojo valdymo institucijų darbuotojai, kurie dalyvavo pagal veiksmų programą ESF lėšomis vykdytose veiklose, skirtose stiprinti teikiamų paslaugų ir (ar) aptarnavimo kokybės gerinimui reikalingas kompetencijas	15	0							